

8. Internet source – Computer World - <https://www.computerworld.com/article/2567198/eds--it-upgrade-caused-software-glitch-at-u-k--agency.html>
9. Internet source – Edmunds - <https://www.edmunds.com/car-safety/for-toyota-owners-unintended-acceleration-lawsuit-settlement.html>
10. Internet source – The Verge - <https://www.theverge.com/2021/10/13/22724171/nhtsa-tesla-letters-fsd-beta-autopilot-recall-emergency-vehicles>

Білошанка В.С.,

*професор кафедри банківської справи та страхування
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана
biloshapka.viktoriia@kneu.edu.ua*

Охрименко І.Б.

*доцент кафедри банківської справи та страхування
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана
okhrymenko.iryana@kneu.edu.ua*

РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Регулювання біржової діяльності визначається економічною ситуацією і станом фінансового ринку. Загалом, ставлення держави до біржової діяльності визначається тим, наскільки економіка конкретної країни потребує високоорганізованої біржової діяльності. Ця потреба визначається насамперед структурою економічної системи і ступенем розвитку фінансового ринку. Наприклад, у країнах континентальної Європи біржі від початку перебували під контролем держави. При надмірній спекуляції та маніпуляції цінами, особливо, коли це торкалося життєвих інтересів національного торгового капіталу чи селянства, уряди ряду країн просто припиняли або значно обмежували діяльність товарних ф'ючерсних бірж. У США та Англії основним принципом діяльності бірж традиційно були самоврядування та самоконтроль.

Таким чином, у світовій практиці розрізняють дві моделі регулювання біржової діяльності. Перша. Регулювання біржового ринку є переважною функцією державних органів. Друга. За умови збереження за державою основних контрольних позицій максимально можливий обсяг повноважень передається біржам (принцип саморегулювання). При цьому значне місце у контролі займають не жорсткі розпорядження, а сформовані традиції, система погоджень та переговорів.

Так, у багатьох країнах використовується змішана модель регулювання біржової діяльності, хоча регулювання помітно посилося останні 20 років. Раніше біржова торгівля регулювалася переважно нормами та правилами, які розробляли самі біржі.

Кінцевою метою всіх органів, що здійснюють регулювання діяльності бірж є: встановлення кваліфікованих стандартів для роботи на біржах; мінімальні фінансові вимоги; застосування правил, що захищають кошти клієнтів; установлення єдиної системи обліку та звітності, стандартів ділової поведінки, обміну та аналізу інформації.

Такий контроль за діяльністю бірж свідчить про її важливість діяльності на єдиному товарному ринку для кожної держави незалежно від рівня розвитку її економіки.

Основні тенденції, що характеризують розвиток біржової торгівлі і які, на нашу думку, мають пройти всі біржі світу, наступні. Перший напрямок – це електронізація та комп'ютеризація біржової торгівлі на тлі поширення новітніх інформаційних технологій. Друге – певне прагнення універсалізації фінансового ринку[1]. Третя, найголовніша

тенденція, полягає в інтенсивному використанні ф'ючерсних контрактів. Нарешті, четверта тенденція полягає у підвищенні ефективності державного регулювання діяльності бірж.

Тенденції розвитку біржової торгівлі в цілому дозволяють припустити, що розвиток ринку і вплив новітніх інформаційних технологій та діджиталізація у XXI столітті призведе до того, що торгівля товарами та цінними паперами сягне більш високого ступеня свого розвитку, а сама біржова торгівля функціонуватиме на основі комп'ютерної торгівлі ф'ючерсними контрактами та їх різновидами.

Сам розвиток бірж, прогрес біржової справи, вдосконалення правил проведення торгів, інших нормативних документів має на увазі розвиток та розширення сфери впливу біржової діяльності. Проте слід зазначити, що при цьому товарні біржі та торгові сесії мають відповідати декільком дуже важливим вимогам фінансового ринку. Можна відзначити такі основні вимоги до бірж:

- розташовуватися у місцях концентрації активної торгівлі реальним товаром;
- мати потенційні можливості проведення кваліфікованої експертизи якості, визначати конкретні місця постачання, де можна встановити реальну базисну ціну товару;
- забезпечувати виконання всіх приписів та вимог законодавства щодо ведення торгів, тобто затверджувати та контролювати виконання єдиних для всіх учасників біржових торгів, адміністративних, торгових та інших правил;
- не допускати на відкритих торгових сесіях маніпуляцію цінами та поширення свідомо неправдивої інформації.

Засоби автоматизації та створення єдиної комп'ютерної мережі значно спрощують роботу біржі, підвищують її оперативність, дозволяють збільшити оборот біржі, кількість брокерських контор, що обслуговуються. У процесі зростання обсягів торгівлі та збільшення кількості клієнтів біржі стане неможливим функціонування без застосування засобів автоматизації. У той же час наявність єдиної, потужної комп'ютерної бази та стійких каналів зв'язку дозволить організувати якісно нову технологію торгів і спростить процес регулювання біржової діяльності.

Розглянемо найперспективніший напрямок новітніх технологій в біржовій діяльності — алгоритмічну торгівлю, або алготрейдинг. Це торгівля за суворими правилами, які можна протестувати на історичних даних. Правила повідомляють торговим ботам, і якщо задані клієнтом умови спрацьовують, робот сам робить дію (купує, продає чи чекає) — додатково верифікувати їх не потрібно. Можна купувати папери на тривалому зростанні, а потім продавати їх, як тільки планується низхідний тренд. Скажімо, можна запрограмувати робота автоматично продати акції умовної Amazon, якщо котирування компанії впадуть до певного рівня. Можна вибрати контртрендову стратегію та заробляти, навпаки, на падіннях. Або взагалі налаштувати ризикованого бота: він використовуватиме кредитне плече і здійснюватиме відразу багато угод за короткий термін впродовж операційного дня.

Умови, які прописує для робота інвестор, виводяться і тестуються на основі історичних даних. Якщо робот аналізує десять схожих криз і бачить, що у семи випадках із десяти ціни компанії зростали, — це вже закономірність. Перевірити придуману формулу можна у спеціальних аналітичних програмах на кшталт Metastock, Wealth-Lab, AmiBroker та TSLAB [2]. Вони дозволяють враховувати, наприклад, яку прибутковість приносив інструмент щотижня протягом 10–20 років і як сильно коливалася ціна. Правила визначаються для кожного активу окремо. І актив у цьому випадку — це не просто папір. Тут трейдер торгує або поточною ціною інструменту, або спредом — різницею між ціною на папери двох компаній (якщо різниця більша від заданої позначки, можна відкрити коротку позицію: дорогий папір продати, а дешевий купити; якщо менше — навпаки). І як тільки умова створена та протестована в одній з вибраних програм, бота можна підключити до програми для трейдингу, в якому користувач має відкритий рахунок.

В якості підсумку вкажемо, що алгоритмічна торгівля є хорошим варіантом біржової діяльності, щоб швидко вибрати оптимальні стратегії з гарним потенціалом зростання.

Список використаних джерел

1. Балицька М. В., Бровенко К. С. Фінансові технології як драйвер розвитку фінансових ринків. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 9. С. 59–65.
2. How AI is Disrupting the Financial Services Industry. October 2020. URL: [https://www.cardrates.com/news/autonomous next shows how ai impacts the financial industry/](https://www.cardrates.com/news/autonomous_next_shows_how_ai_impacts_the_financial_industry/) (дата звернення 7.04.2023)

Ваколюк К.Ю. магістр

*Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана*

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ НА ШВЕЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Швейна промисловість – це галузь легкої промисловості. Швейні підприємства виготовляють вироби з тканин, штучної та натуральної шкіри та хутра, застосовуючи різні декоративні матеріали. Такі підприємства діють майже в кожному куточку України, залежно від забезпечення потрібними ресурсами та наявності попиту.

Швейна промисловість знаходиться на другому місці в легкій промисловості. У більшості областей України працюють швейні підприємства. В місті Києві та Київській області, Львівській, Дніпропетровській, Харківській, Закарпатській, Миколаївській, Полтавській, Житомирській та інших областях зосереджені найбільші виробничі потужності.

Швейна промисловість є невід'ємною складовою промисловості країни. Розвиток цієї галузі вигідно впливає на стан економіки в цілому, а також забезпечує населення робочими місцями та продуктами вітчизняного виробника. В перспективі, з розвитком швейної промисловості зростуть доходи держави.

Мотиваторами для стабільної та ефективної діяльності виробництва є лідируюча позиція українського продукту на ринку країни, забезпечення населення робочими місцями та загалом благополуччя фінансового стану як населення, так і економіки в цілому. До того ж, відповідно до особливостей виробничого процесу та виконуваних операцій, робочу силу на підприємствах таких типів складає переважно жіноча частина населення. Ця частка становить 75%.

В ході дослідження сайтів швейних підприємств було виокремлено декілька зручних та корисних для відвідувача функцій, а саме:

- можливість замовлення зворотнього зв'язку;
- розрахунок вартості замовлення;
- розбиття блоків інформації;
- представлення портфолію;
- детальний опис умов пошиву та їх різноманіття.

До невдалих рішень при створенні ресурсу такого типу можна віднести:

- необширне надання інформації, що викликає у відвідувача зайву потребу уточнюючого дзвінку;
- неякісне портфолію;
- відсутність відгуків;
- відсутність прайсу на послуги;
- відсутність альтернативного способу замовлення (онлайн).

В результаті дослідження літературних джерел та новітніх технологій, що застосовуються у створенні одягу, зроблено висновок, що галузь виробництва одягу відкрита до впровадження інформаційних технологій. Було помічено, що у сфері вітчизняного виробництва мало уваги приділяється взаємовідносинам між замовником та виконавцем замовлення. Саме тому виникає потреба створити систему, існування якої буде вигідним як для споживача, так і для самого підприємства. Надаючи клієнту ресурс, завдяки якому він